

Vi skal efterhaanden i »Meddelelserne« gi nærmere oplysninger om hver enkelt del av torvbruks- og myrkulturutstillingen og anbefaler imidlertid alle utstillingsbesøkende, at komme og se paa at ogsaa der er meget av interesse og betydning for vort lands fremtidsutvikling.

ROVDRIFT PAA TORVMYRENE

Kopi av skrivelse til Nordlands Amtsting av 5te juni 1914.

AV GROSSERER HANS A. MEYER, MO I RANEN

»JEG tillater mig ved nærværende at henlede det ærede amtstings opmerksomhet paa en sak, som jeg tror fortjener amtstingets opmerksomhet.

Uten at være særlig vel kjendt i de ytterste ødistrikter paa Helgoland har jeg gjennom flere aar ofte hat anledning til at høre sindige og interesserte, lokalkjendte mænd kritisere den maate, hvorpaa torvtakningen paa de ytre helt træbare øer og holmer foregaar. Der anføres bl. a., at det magre torvdække faktisk flaaes av tjelet i sin hele tykkelse stykke for stykke. Ikke alene berøves herved disse øer og holmer efterhvert direkte sit *nødtørstige* jordsmon — men hvad der efterhaanden paa dette vis lægges bart for veir, vind og røk av friske, aapne jordkanter blir et stadig lettere rov for disse elementer. Paa dette vis trues den iforveien mangesteds kummerlige vegetation med en sikker undergang.

Av denne hensynsløse og litet fremsynte trafik følger atter end vanskeligere forhold for de paa disse øer nu og senere boende mennesker. Det i forveien snaue og magre beite for et innskærket kreaturhold mindsker for hvert aar — forholdene blir mindre levelige for folk som for fæ. Det er jo en naturgiven og naken sandhet, at det jordsmon som paa dette vis aar om andet gaar op i røk *aldrig* kan erstattes, idet der ingen nye jorddannende midler findes. — Det synes derfor rimelig og nødvendig, at der, før ødelæggelsen faar bredt sig altfor vidt, træffes foranstaltninger til at hindre et saa lastværdig og ansvarsløst misbruk som det her paaekte.

Det tør vel ogsaa antages, at læren om, at de levende slegter ikke maa ødelægge for efterslegten nu er fuldt godkjendt paa alle hold.

I forbindelse hermed vilde det vistnok være fuldt betimlig, om det ærede amtsting ogsaa optok til drøftelse, hvilke regler og bestemmelser, der fra offentlig hold burde træffes for at hindre ødelæggende og skadelig drift av virkelige torvmyrer — større og mindre — idet det vistnok desværre kan ansees for givet, at ogsaa disse i ret stor maalestok

drives og behandles paa en alt andet end forsvarlig og fremsynt maate, til ubotelig skade for levende og kommende slechter.

Jeg anser det ikke nødvendig at utrede saken nærmere — der sitter i amtstinget mænd nok med fuld indsigt og kjendskap til, hvad det her dreier sig om.

Jeg har ingensomhelst grund til at tvile paa, at hvad jeg har bragt i erfaring om disse forhold er fuldt korrekt og fortjener amtstingets overveielse.

Jeg tror her staar større interesser paa spil end man ved første tanke er opmerksom paa — og det er ut fra dette synspunkt, jeg har tillatt mig at forelægge det ærede amtsting disse bemerkninger.«

I sakens anledning kan oplyses, at i det forslag til lov om *myrbeskyttelse*, som for tiden er under forberedelse i Landbruksdepartementet, har Det Norske Myrselskap i præmisserne henvist til det her omtalte forhold.

Redaktionen.

EN SANDFÆRDIG HISTORIE OM EN BRÆNDTORV FABRIK

AV INGENIØR ARNE RASMUSSEN

FOR ca. et halvt snes aar siden kom nogen forretningsmænd og kapitalister i en større by et sted ute i verden paa den tanke at oprette en brændtorvfabrik.

Byens fabrikdirift utvidedes, stenkulsprisene viste stigende tendens og vedprisene var uforholdsmæssig høie, hvilket altsammen gjorde at en brændtorvfabrik kunde paaregnes at bli en sikker indtægtskilde.

Et par av de ivrigste av ovennævnte foregangsmænd fik tak i alt hvad der fandtes av »torv-litteratur«, og slukte det hele i løpet av en ukes tid, hvorefter de kunde indvie sine medinteressenter i torvindustriens alle finesser, hvilke egentlig ikke var hverken mange eller særdeles indviklede.

Det gjaldt bare at finde en passende myrstrækning, let at tørlægge og med gode kommunikationer. Myren blev snart fundet og befundet at være bra; rigtignok løp gjennom den en bæk, som midt ute paa myren utvidet sig til et litet tjern, men den vanskelighet kunde vel overvindes. Beliggenheten var upaaklagelig, vel en kilometer fra jernbanestation, og derfra omtrent i times jernbanereise til byen, hvor konsumenterne bodde. Det gjaldt bare at faa fabrikken